



## **Polyanthea Sacra**

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

**Spanner, Andreas**

**Augustae Vindelicorum, 1702**

§. 13. Damna, & pœnæ tenacium. Exempla.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79340)

non autem quod detinenda sint. Theophylactus in c. 10. Marci.

A. C. 1500. Lusitana mulier Eboræ ad extremum perdita, quadraginta quinque annis in omni flagitiorum cœno volutata, sceleribus addidit pactam dæmoni servitutem. Adstiterat mendico morienti, eique se liberalem, ac sedulam, præstiterat. Paucis post diebus imaginem defuncti conspiceri visa est, & audire hæc verba: eleemosynas tuas in DEI conspectum tuli, ejusque clementiam exoravi, ut pro iis referatur gratia. Ipsi nunc permissu ad te venio, & hortor: age pœnitentiam, exomologesi culpam elue. Cum monita non reciperentur, eadem vox iterum, ac tertio, auribus illapsa; non modo spem veniæ, sed & viam ostendit. Drexelius de elemol. p. 3. c. 5. §. 6.

B. Joannes de DEO pecuniarum inopiã presus mercatorem adit sub prandium. Molestus illi, & uxori, mendicus petit triginta sibi aureos commodari. Cui mercator, quem mihi dabis fidejussorem recipiendæ solutionis? Dominum hunc respondit Joannes, pueri JESU imaginem proferens; quem tales ad usus semper gestabat: è cuius vultu tam splendor emicareradios mercator vidit; ut, qui parvi Joannem hætenus fecerat, non tantum, quod rogabatur, concesserit, sed etiam, uxore mortuã, ad pedes Joannis se abiciens, se cum omnibus facultatibus obtulerit ad obsequia infirmorum. Bollandus 8. Martii.

## §. XII.

*Arguuntur parci, tenaces.*

**TOLLITE** in aures aureas &c. Ex. 32. 2. Si Aaron hoc aurum in eleemosynas, aliãve piam molitionem, petivisset; cunctatores haud dubiè habuisset: fortassis vix in aures pauculas, aut nullam, accepisset. Ad consilandum idolum liberaliter fluit aurum. Itã passim in orbe res geritur. Ad aucupium honoris satis est auri; ad illicitum voluptatis non deest moneta; ad vestitum luxum pecunia in promptu est, ad convivorum ganeam nummi copiosè fluunt: ad dandas eleemosynas nihil æris superest. Drexelius de elemol. p. 3. c. 7. §. 3.

*Abimelech ingressus est domum regis, quæ erat sub cellario, & sulis inde veteres pannos, & antiqua, qua computruerunt, & submisit ea ad Jeremiam in lacum per funiculos.* Jerem. 38. 11. Putridos centones invenit in aula regis; à qua etiam miseræ non absunt. In domibus magnatum multa computrescunt, quæ cum magno merito dari poterant pauperibus. Escobor in Gen. 47. Illustr. 276.

*Ullulæ quercum Basan.* Zach. 11. 2. Chald. *Ullulæ sarrapa provinciarum*: quasi inter homines idem sit vir dives, quod inter arbores quercus: quippe quercus frugifera est; sed suisibus alendis, non hominibus. Sic divites, instar quercus, canibus, & equis, alendis invigilant. Bæza t. 2. l. 10. c. 8. §. 3.

*Unde illos quis poterit saturare?* Marci 8. 3. Cum Dominus pascere vellet turbam, Discipuli difficultatem opponunt. Sic ei, qui eleemosynam largiri vult, obtendit

*Polyanth. Sacr. Tom. 1.*

natura difficultates: Unde poteris pauperes pascere? qui familiæ alendæ necessaria non habes. Si pauperi eleemosynam dederis, pauper ipse fiet, & familia. At verò si ludere; si voluptati, gulæ, servire vult; facilia reddit omnia, amplamque pecuniam repræsentat. Barradius D. 6. Pent.

*Qui habueris substantiam & claveris &c.* 1. Jo. 3. 17. Sacculus noster cor nostrum est. S. Petrus Dam. f. 21.

*Ex Patribus, & Aliis.*

Quid faciam? ubi recondam? iisdem cruciatibus pro sollicitudine facultatum, quibus pauper pro egestate, torquetur. S. Ambrosius l. 81. de hom. div.

Quò ore, quæso, quã impudentiã, panem de cœlo accipientes nos, panem de terra non damus fratribus? Id. ib.

Quid respondebis Judici tuo, qui parietem vestis, hominem nudum sis? qui equos ornas, fratrem in turpi amictu contempnis? qui frumentum purreicere sis, esurientes non nutris? Qui non aperuisti domum, repudiaberis à Regno; Non dedisti panem, non accipies vitam æternam. S. Basilus serm. 2. in divites.

Væ eleemosynas, & pietatis opera non exercenti: nulla namque, nulla venia est eleemosynas non exercenti. S. Greg. Naz. hom. 4. in ep. ad Ephel.

Quidam plus dant canibus, quàm pauperibus. S. Bonaventura serm. 5. D. 2. Quadrages.

## §. XIII.

*Damna, & pœna, tenacium.*

**NON** defrauderis à die bono, & partia cula boni domi non te prætereat. Eccli. 14. 14. Aliqui legunt, *boni diei*. Basilus Imp. inter alia capita exhortationum ad filium Leonem dictata tom. 5. Biblioth. SS. P.P. eum diem tibi periisse exillimato, in quo nemini benefeceris, pro beneficiis, quæ à Deo illò die acceperis. Cornelius hic.

*Pater Abraham!* Luc. 16. Ideò rogans dives non auditur in tormentis, quia orantem pauperem non exaudivit in terris. S. Hieronym. hom. de divite. Ille dives, ante cujus januam jacebat pauperrimus ulcerosus, non est dictus raptor alienorum. *Dives*, inquit, *erat*; non dixit, pauperum oppressor; non dixit, rerum alienarum raptor, non pupilorum spoliator, non viduarum persecutor; nihil horum: sed, *erat quidam dives*. Quid magnum est? dices: de suo dives erat. Si vis audire crimen divitis illius, noli amplius quærere, quàm audis à veritate. Dives erat, indutus purpurã, & bysso &c. Quod ergo ejus crimen? jacens ante januam ulcerosus, & non auditus: hoc enim apertè de illo dictum est, quòd immisericors erat. Propter hanc solam inhumanitatem, quã contemnebat pauperem ante januam suam jacentem, nec congruè, dignèque pascere; *mortuus est, & sepultus in Inferno*: Desideravit guttam, qui non dedit

Uuu

micam.

micam. S. Augustin, f. 19. de Verb. Apost. Dives, qui parvicipem pauperem in bonis presentibus audire contempsit; in futuris malis compatiens pauperem non meruit invenire. S. Chrysologus f. 66. Sibi uni infelicitatem amavit, ut flammam solus sustineat. Invenisset in calamitate remedium; si in infelicitate admisisset confortium. Naxera in Jos. 1. §. 55.

Majores nostri ideo copiis omnibus abundabant, quia & DEO decimas dabant, & censum Cæsari dependebant. Modò autem, quia DEI recessit devotio, Cæsaris accessit additio: hoc enim tollit fiscus, quod non accipit Christus; hoc barbaris datur, quod pauperibus non erogatur. S. Fulgentius serm. de eo, cui uberes ager attulit fructus.

Egreditur de Ecclesia Christianus, & surdis auribus precantem pauperem præterit: ita nos DEUS exaudiet obsecrantes; ita inter pericula imminentium barbarorum auxiliò divinò protegi merebimur. S. Gaudentius tr. 13.

Arbor ulmea significat hominem divitem in hoc Mundo. Sicut enim arbor illa sublimis est, & amœna, & humida; & tamen fructibus vacua: ita & quicumque dives sæculi hujus, quamvis sublimetur honoribus; tamen, si ad pauperem Christi, tanquam ad vitem, elemosynarum suarum brachia non extendit, à fructibus aeternæ vitæ vacuus remanebit. Omnes divites timeant exemplum illius arboris infructuosæ, & sterilis; id est, illius, qui purpurâ, & byssò induebatur. Arbor enim amœna, & sublimis erat in Mundo; sed quia ramos misericordiæ non expandit ad Lazarorum, flammam recipere meruit in Inferno: & ab illo petebat guttam, cui negaverat micam. S. Cæsarius hom. 24.

Attendant divites; qui satis probè se vixisse putant, si aliena non rapiunt, si licitis modis ditantur, si nemini injuriam faciunt, aut fraudem videant: quia, non dedisse, sufficit ad gehennam. S. Thomas Villan. Conc. 2. D. 1. Adv.

Avarus, ut Infernus, nunquam ait, sufficit. Mare terminos habet; nox item leges antiquas non egreditur. Solus avarus nullum circumscribit tempus, non terminum noscit, rerum successive non concedit; sed vim, naturamque, ignis imitando, omnia comprehendit, omnia paciscitur. S. Basilius f. 2. in Avar.

Quæ nobis erit excusatio? cum ipse nobis quidem cælum pollicetur, nos nè panem ei exhibemus. Cum ipse tibi solem oriri facit, & omnis creaturæ ministerium tibi largitur; tu nec nudum induis, neque ei domum communicas? Et quid ego solem, & creaturam, memini? Corpus suum tibi tradidit, & pretiosissimum sanguinem; tu nec potum das. S. Chryl. in Joan. hom. 76.

#### Exempla.

Refert Gregorius Turonensis de nauta, cuius omne navis onus, quod mandi potuit, in saxa est conversum; cum pauperi dixisset, se nihil, nisi lapides habere. Bollandus 4. Jan.

Antiochenus dives, incendio factus pauper, abiit ad S. Simeonem Scylitam, clamans: Domine, domus mea, & omnia, incensa. Cui Sanctus: quot solidos ibi habuisti? & ille ait, tria millia. Et Sanctus: cur non dicis veritatem? habuisti septem modios solidorum; & nunquam boni aliquid fecisti; non fratribus subvenisti; & modò quid queris? illos solidos Domine. Respice sursum, ait Simeon; quid vides? cælum. Quantum altum est cælum, tam profundè intrâruat terram solidi tui. Bollandus in vita 5. Jan.

Consuetudo à S. Theodosio Antiocheno Abbate introducta, ut in cœna Domini omnes pauperes, & pupilli, confluerent, & acciperent certam mensuram tritici, & vini, mediumque sextarium mellis. Magna autem, illò defunctò, erat sterilitas: suadentibus diu reluctatus Abbas fratribus nihil illò annò dedit. Apertis dein horreis totum germinasse vitum est; quare coacti illud in mare projicere. Tunc Abbas fratribus: quingentos modios daturi eram; nunc verò quæque ferè millia modiorum tritici perdidimus. Quid lucrati sumus? Bollandus 11. Jan.

Duegenius Hispan. Speculo tristium c. 1. memorat virum ceterà modestum, sed adeo mendicis asperum, ut nec voces quidem rogantium æquis auribus toleraret; & tam ob causam in remotiori adium parte habitasse. Illuxit demum suprema dies; & amplò funere in templum elatus est. Sacris funebribus operari cepit Sacerdos: quoties autem dicebat, *Domine vobiscum*, toties imago Crucifixi prodigiò luculentò visa manus clavis eximere, & digitos ambabus auribus ingerere: velut indignaretur preces pro defunctò suas excipere. Cognitò penitus causâ, vox omnium erat: nemo preces pauperum repellat; surdus est Christus surdis; repulsus repellit.

#### §. XIV.

##### Elemosyna sint larga.

**C**olligite, quæ superaverunt fragmenta; & collegerunt & impleverunt duodecim cophinos. Joan. 6. 12. Cur voluit colligi frustilla panis reliqua? S. Basilius Seleuc. or. 33. Ejus, qui patrabat miraculum, virtutem exarhebat in lucem: nam si pro modo necessitatis dationem commensus fuisset, decoris illius gratia adulterata fuisset; nec is, qui fecisset, satis evidenter Dominus agnosceretur; quippe qui necessitati servisset. Nunc autem profusior, quam necessitas postularet, suppeditatio; auctoris potestatem testatorem facit. Hinc discet, dare pauperi, non solum pro necessitate, sed affluenter. S. Chrysoft. in 1. Cor. 9. Si vel exiguum quiddam argenti exhibuistis, tanquam omnia vestra consumpseritis, commovemini: nescientes, quòd non dare, sed largè dare, id demum est elemosyna. Did. Niss. D. 2. Epiph. §. 4.

Totò igitur animò, totisque viribus, oleum affundamus lampadibus; idque largiter, ac indefinenter; ut hilare, ac largum lumen permaneat. S. Chrysoft. tom. 6. serm. de Verb. Apost.

Bene.